

Antwerpen, 31 augustus 2010

Pascal Smet, Minister van Onderwijs, Brussel, Jeugd en Gelijke Kansen.

Vlaamse aanpak capaciteitsproblematiek

1. Algemene situering

Demografische evolutie

Op 8 mei 2008 publiceerde het Planbureau de nieuwste bevolkingsvooruitzichten, waaruit een belangrijke aangroei van de bevolking bleek. Die aangroei is enerzijds te verklaren door de toenemende levensverwachting maar er bleek ook een tendens van vergroening, een aanzienlijke toename van nataliteit. De projectie van het Planbureau was berekend op de arrondissementen en liet niet toe in te zoomen op de stadskernen. Toch weten we dat de stadskernen de grootste groei zullen kennen omdat de groep met de hoogste nataliteit, mensen afkomstig uit nieuwe en oude migraties, precies daar wonen.

Inschrijvingsprocedures

De inschrijvingen in het onderwijs gebeuren gedecentraliseerd. De manier waarop aanmeldingen en inschrijvingen gebeuren wordt, binnen bepaalde kringlijnen, bepaald door de lokale overlegplatforms (LOP's). In het decreet betreffende de gelijke onderwijskansen is voorzien dat gemeenten en steden kunnen experimenteren met elektronische aanmeldingen. Dat is in een aantal steden ook effectief gebeurd (nl. in Antwerpen, Brussel, Gent en in beperkte mate in Leuven). De lokale overlegplatforms uit die steden besloten tot die procedure omdat men uit de ervaring van vorige jaren wist dat er wachtlijsten bestaan. Net het gebruik van dit elektronisch aanmeldingssysteem gaf ons een heel duidelijk zicht op de tekorten, iets wat de voorbije jaren gemaskeerd werd door de wachtrijen en de creatieve oplossingen die de ouders zelf bedachten.

2. Historiek ontstaan Task Force capaciteit

Opstart

Naar aanleiding van de cijfers die werden bekomen via deze elektronische aanmeldingsprocedures vond er op 10 maart een debat plaats in het Vlaams Parlement. Hier werd het engagement genomen om een task force op te richten. Deze task force bestaat uit de leidende ambtenaren van het beleidsdomein, de koepels en het GO en de lokale besturen van de betrokken gemeenten. Na een eerste analyse van de verschillende LOP's werd geoordeeld dat de problemen het meest acuut waren in Gent, Antwerpen, Halle en Vilvoorde. De Brusselse capaciteitsproblematiek wordt omwille van haar complexiteit in een ander forum behandeld.

Daarnaast werd voor elk van de betrokken steden een lokale werkgroep opgericht. Deze lokale werkgroepen worden voorgezeten door de bevoegde schepen. De leden zijn de lokale onderwijsaanbieders, de administratie Onderwijs en Vorming en het kabinet.

Uitgangspunten en werkwijze

- De gemeenten nemen een regierol op.

- Er wordt gestreefd naar een evenwicht in de verdeling tussen de netten en het GO! op basis van het huidige aandeel leerlingen in de betrokken regio.

- Er gebeurt een intensieve verzameling van sleuteldata
 - o Beschikbare capaciteit in scholen basisonderwijs in schooljaar 2010-2011
 - o Stand van zaken inschrijvingen / weigeringen / vrije plaatsen schooljaar 2010-2011
 - o Demografische gegevens

- Er worden voorstellen tot capaciteitsuitbreiding verzameld
 - o Binnen bestaande infrastructuur
 - o Middels bijkomende infrastructuur
 - o Verbouwen
 - o Aankoop
 - o Modulaire infrastructuur

- Er wordt een ophijsting gemaakt van de hinderpalen (aanbestedingsprocedures, stedenbouwkundige vergunningen vergunningen, ...)

- De randvoorwaarden worden afgevbakend (bvb. decretale belemmeringen als de 2 km regel)

- De effectief gerealiseerde capaciteitsuitbreiding wordt nauwgezet gemonitord.

- Er wordt een communicatie opgezet met het werkveld en met de ouders

- Budgettaire aspecten

3. Vlaanderen maakt aanpak capaciteitsproblematiek mogelijk

De Vlaamse regering maakte in de begrotingscontrole van het voorjaar 2010 een bijkomend budget van 12 miljoen. Op wetgevend vlak werden binnen Onderwijsdecreet XX een aantal maatregelen genomen om de

randvoorwaarden om capaciteitsuitbreiding te realiseren opgenomen. Zo werd de zogenaamde '2 km-regel' opgeheven.

4. Toekomsttraject capaciteitsproblematiek

- Bijkomende gemeenten

24 andere gemeenten (naast Antwerpen, Gent, Vilvoorde, Halle en Brussel) werden uitgenodigd voor overleg. Deze gemeenten hebben allen meer dan 1.000 kleuters ingeschreven in scholen op het grondgebied van de gemeente op 1 februari 2010 en ze hebben een groei van meer dan 100 ingeschreven kleuters tussen 1 februari 2005 en 1 februari 2010 van meer dan 100 kleuters. Of ze behoren tot de categorie van centrumsteden die nog niet betrokken waren. De 24 betrokken gemeenten zijn: Sint-Niklaas, Leuven, Aalst, Lokeren, Temse, Ninove, Tienen, Roeselare, Ronse, Kortrijk, Mechelen, Hasselt, Heist-op-den-Berg, Geel, Grimbergen, Asse, Dilbeek, Sint-Truiden, Sint-Pieters-Leeuw, Maasmechelen, Brugge, Genk, Oostende en Turnhout.

Ninove, Tienen, Oostende en Genk lieten reeds weten dat ze menen dat er in hun gemeente geen capaciteitsprobleem op komst zouden zijn.

- Opmaak masterplannen

Om de capaciteitsproblematiek in Vlaanderen in kaart te brengen en de gemeenten in de mogelijkheid te stellen om hiervan een duidelijker beeld te krijgen, is er nood aan een betere monitoring. Deze monitoring moet toelaten om enerzijds de actuele situatie in te schatten en anderzijds een prognose te bekomen van mogelijke toekomstige problemen en deze budgettair te laten onderbouwen.

Om zicht te hebben op de toekomstige capaciteitsbehoeften dienen aan de reeds gebruikte set sleuteldata uiteraard nog bijkomende parameters gekoppeld te worden. Zo dienen de capaciteitsbehoeften voortaan geanalyseerd te worden op micro-niveau (gemeenteoverschrijdend, gemeentelijk, onderlokaal) en niet op macro-niveau (Vlaanderen) om een mismatch van vraag en aanbod te vermijden. Het lokale niveau moet ook worden aangesproken omdat men van daar een beter zicht heeft op de capaciteitsbehoeften op basis van het potentiële aanbod (beschikbare

capaciteit, eventuele onbenutte ruimte, ...), toekomstige woonprojecten, stadsuitbreiding, mobiliteitsdata, leerlingenstromen, mogelijkheden naar multifunctionele bestemming scholen, eventuele afspraken over herbestemming van schoolgebouwen op lange termijn, ... Samen met oa de studiedienst van de Vlaamse regering wordt momenteel gewerkt aan een interactief sjabloon die de lokale overheid in staat moet stellen om haar capaciteitsbehoeften op korte en middellange termijn in te schatten en haar behoeften onderbouwd mee te delen aan de Vlaamse overheid.

Bijlagen

Bijlage 1 : Aantal kleuters (3 tot 5 jaar) op 1 januari, volgens projectie van het Planbureau

Aantal kleuters	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Vlaams Gewest	190.167	195.057	200.908	204.688	207.817	209.981	212.120	213.760
Arr. Antwerpen	31.816	32.731	33.587	34.116	34.663	35.094	35.721	36.254
Arr. Gent	16.057	16.513	17.099	17.305	17.540	17.737	17.901	18.027
Arr. Mechelen	10.119	10.396	10.635	10.822	10.979	11.153	11.322	11.459
Arr. Leuven	14.814	15.235	15.667	16.110	16.455	16.776	16.943	17.067
B.H.G.	41.104	42.353	43.706	45.069	46.437	47.531	48.254	48.924

Bijlage 2 : Overzicht van de lokale initiatieven

- **Gent**

Voorlopig geen infrastructuurwerken uitgevoerd.

Samen met de lokale onderwijsverstrekkers werden oplossingen gevonden binnen de bestaande scholen.

Er wordt verder gewerkt want we weten dat het probleem zich scherper zal aftekenen volgens schooljaar.

- **Halle**

			Geraamde kost	Subsidie
Go! De Leerboom	Auguste Demaeghtlaan		372.328,00	372.328,00

- **Vilvoorde**

GO! Freinetschool	Cyriel Buyssestraat		373.000,00	373.000,00
-------------------	---------------------	--	------------	------------

KOV	Karel Trekelstraat	75.000,00	52.500,00
Stad	Abeelstraat	72.620,00	50.834,00
Stad	Perkestraat	87.120,00	60.984,00

537.318,00

- **Antwerpen**

Nieuwe basisschool	August Van de Wielelei / Deurne	1.090.340,28	1.090.340,28
Nieuwe basisschool	Pauwenlaan / Hoboken	1.204.701,54	1.204.701,54
GO! Het Notendopje	Veldstraat / Wijnegem	165.765,47	165.765,47
GO! Het Plantijntje	Plantin en Moretuslaan / Borgerhout	331.530,94	331.530,94
GO! Het Laerhof	Laarsebaan / Merksem	165.765,47	165.765,47
GO! Melgesdreef	Melgesdreef / Merksem	165.765,47	165.765,47
GO! Het Laar	Laarstraat 70 / Zwijndrecht	165.765,47	165.765,47
GO! Ieperman	Kerkelei / Wilrijk	165.765,47	165.765,47
GO! Het avontuur	Filip Williotstraat 11 / Berchem	331.530,94	331.530,94
GO! De Schakel	Hendriklei / Hoboken	165.765,47	165.765,47
Stad	Montessoristraat	20.371,00	14.259,70
Stad	Gretrystraat	344.560,00	241.192,00
Stad	Hardervoort/Bredastraat	788.853,00	552.197,10
Stad	Nieuw Zurenborg (Gassite)	2.135.604,00	1.494.922,80

6.820.790,92